

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی آذربایجان

بیمارستان امام خمینی (ره) شهرستان نقده

فاویسم

ویژه بیماران همراهان

واحد آموزش سلامت - بهار ۱۴۰۴

تأییدکننده: کارگروه بخش کودکان

کدسند: EH-MN/Pat Edu Pam/۰۰۰۰۱

منبع: برونر سودارث

شماره تماس: ۰۴۴۳۵۶۶۱۸۲۰ داخلی ۱۴۴۶

در چه شرایطی به پزشک مراجعه کنید ؟ در صورت بروز علائم فاویسم و تب

جهت دریافت
فایل می توانید
بارکد را با تلفن
همراه خود اسکن
نمایید.

- ✓ منتول ومواد غذایی وفرآورده های بهداشتی (البته عصاره نعنائی طبیعی مشکلی ایجاد نمی کند)
- ✓ رنگ های خوراکی مصنوعی ،حنا ،نوشابه های الکلی
- ✓ مصرف اسید اسکوربیک که در برخی از ویتامین ها استفاده می شود به میزان زیاد مشکل ساز خواهد بود.
- ✓ اگر مادری به کودک فاویسمی خود شیر می دهد باید از مصرف باقالا خودداری کند.
- ✓ در خصوص رژیم غذایی با کارشناس تغذیه مشورت کنید.

♦ مراقبت

- ✓ اگر کودکی نیاز به داروی کوتریموکسازول داشت ومبتلا به فاویسم بود ،باید این دارو تحت نظر پزشک وبا احتیاط مصرف شود.
- ✓ داروی ضد مالاریا در بیمارانی که مجبور به استفاده از آن می شوند همولیز ایجاد می کند ولی باید دوز این داروها را پایین آورده وبا نظر پزشک به بیمار بدهید.
- ✓ حتی لمس کردن باقالا ویا رد شدن از کنار مزارع باقالا در خیلی از کودکان علائم بیماری را ظاهر می کند ومادران این نکته را مد نظر داشته باشند.
- ✓ اگر به کودک شیر می دهید ،هرگز باقالا وآسپرین نخورید وبرای مصرف دارو با پزشک مشورت کنید.
- ✓ هرگاه به مراکز درمانی مراجعه میکنید ،ابتلا به فاویسم را اعلام کنید تا داروهای بی خطر برای کودکان تجویز شود.
- ✓ برای تسکین درد وپایین آوردن تب کودک ،هرگز از آسپرین استفاده نکنید .از استامینوفن آن هم باتجویز پزشک استفاده کنید.

شرح بیماری

چنانچه یکی از آنزیم های بدن به نام گلوکز ۶ فسفات دهیدروناژ که در تمام سلول های بدن موجود است، در بدن افراد دچار نقص ویا کمبود شود، ممکن است باعث کم خونی شود، زیرا گلبول های قرمز خون بیمار به بعضی از مواد حساس بوده ومواجهه با این مواد موجب پاره شدن غشا سلول گلبول های قرمز شده ومحتویات آن بیرون می ریزد ودر این حالت فرد دچار کم خونی شده وادرارش پرنرنگ می شود که به آن فاویسم می گویند.

باقالا از جمله مواد غذایی است که دارای موادی به نام ویسین وکوویسین است که در لوله گوارش ودر ضمن فرایندهای شیمیایی عمل هضم به موادی تبدیل می شوند که می توانند به محض تماس با غشا گلبول های قرمز در افرادی که کمبود آنزیم مذکور را دارند، آنها را منهدم نموده واز بین ببرند وشخص به "فاویسم" مبتلا می شود.بنابراین این افراد باید از خوردن باقالای تازه وخام اجتناب کنند.این بیماری بیشتر در پسران دیده می شود تا در دختران ولی ممکن است در دختران نیز اتفاق بیفتد.

علائم

به دنبال ایجاد فاویسم علائم به صورت زیر در بیمار مشاهده می شود :

❖ علائم عمومی :

سردرد، تهوع، استفراغ، رنگ پریدگی وزردی پوست وناخن وپلک، بی حالی، افزایش ضربان قلب وافزایش تعداد تنفس وتب

❖ علائم اختصاصی :

زردی (یرقان) پوست ومخاط وتغییر رنگ ادرارر (بصورت پررنگ ورنگ چای)

در موارد پیشرفته کاهش سطح هوشیاری وافت فشارخون وگاه نارسایی حاد کلیه نیز اتفاق می افتد.

❖ علل شایع :

از عللی که در بروز این بیماری دخالت دارند به موارد زیر می توان اشاره نمود :

- ✓ بعضی از داروهای ضدباکتری (کوتریموکسازول،سولفانامیدها،نالیدیک اسید،کلرامفنیکل،نیتروفورانتوئین)
- ✓ داروهای ضدمالاریا (پریماکین،پاماکین،کلروکین،کیناکرین،
- ✓ سایر داروها مانند)فناسیتین،مشتقات ویتامین k،متیلن بلو،پروبنسید،فنازوپریدین وآسپرین)
- ✓ مواد شیمیایی:نفتالین،متیل هیدرازین،بنزن)
- ✓ بعضی از بیماریها مانند:(هیپاتیت،اسیدوز دیابتی،سپسیس)
- ✓ مصرف باقالا

❖ عوارض احتمالی

حملات کم خونی ناشی از فاویسم در کودکان ونوزادان بسیار خطرناک است وممکن است کودک دچار آسیب مغزی شده وحتى جان خود را از دست بدهد.

کودکان مبتلا به فاویسم نسبت به سایر کودکان، ۱/۵ برابر بیشتر در معرض خطر ابتلا به زردی هستند.

❖ تشخیص ودرمان

تشخیص با اندازه گیری سطح آنزیم گلوکز ۶ فسفات دهیدروناژ در گلبول های قرمز قطعی انجام می شود.

درمان این بیماران، درمان حمایتی است که با هدف پیشگیری از رسوب هموگلوبین در کلیه ها انجام خواهد شد وعمدتا نیاز به بستری بیمار در یک مرکز پزشکی است وگاهی حتی نیازی شود تزریق خون صورت گیرد.

❖ فعالیت

انجام فعالیت باتوجه به سطح تحمل در دوره حاد بیماری ودر کودکان فعالیت های متناسب با سطح تحمل وسن کودک توصیه می شود.

- ✓ رژیم غذایی وتغذیه
- ✓ مواد غذایی زی نباید استفاده شوند ودر صورت استفاده باید به میزان خیلی کم استفاده شوند:
- ✓ خانواده نخودیان،باقالا،انواع لوبیا،سویا،انواع نخود،عدس،گیاه خرنوب،کهور
- ✓ سولفیت ها وغذاهای شامل آنها